

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2020-02-13

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

A har anmält samtliga innehavare av biskopsämbetet i X stift under tiden 1992-10-16 fram till dags datum. Han har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om var och en av nämnda biskopar ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

A har till stöd för sin anmälan anfört bl.a. följande. "Jag har drabbats av en arbetsskada av psykosocial natur (mobbing) som präst i X stift där Försäkringskassan riktar klander dels mot hur X stift agerat och dels mot det pastorat där jag senast var kyrkoherde. Jag uppfattar det som så att varken X stifts främste företrädare (biskopen) under ovan nämna period eller pastoratet på något sätt tagit till sig den kritik som riktats mot arbetsmiljön och att X stift och dess främste företrädare biskopen i X stift fortsatt mobbar mig utan någon grund." A har redogjort för bakgrunden till sin anmälan, omfattande tiden från början av 1990-talet fram till dags dato. Redogörelsen innefattar bl.a. försäkringskassans bedömningar beträffande arbetsskada, hans ansökningar till prästtjänster samt domkapitlets beslut och yttranden i dessa ärenden.

Ansvarsnämnden har inhämtat yttrande från B. Han har i yttrande anfört följande.

"Jag valdes till biskop för X stift 2014. Vad som hänt i stiftet innan dess har jag ingen möjlighet att yttra mig över och kan heller inte bemöta det på ett adekvat sätt. I början på 2016 blev jag kontaktad av A för han ville ha ett samtal med mig angående sin situation. Vi träffades och han förklarade att han oförskyllt fått yrkesförbud som kyrkoherde i X stift. Jag förklarade för honom att han kunde söka tjänster på samma villkor som alla andra. För att hjälpa honom vidare föreslog jag att han borde börja med att söka komministertjänster eftersom han inte hade tjänstgjort som präst sedan början på 2000-talet. Som framgår av de bilagor som bifogats As skrivelse så sökte han i mars 2019 kyrkoherdetjänsten i Y pastorat. I sitt yttrande förordade domkapitlet två av de fyra behöriga sökandena. I april 2019 sökte A kyrkoherdetjänsten i Z församling. I sitt yttrande förordade domkapitlet två av sökandena och yttrade vidare att domkapitlet gjorde bedömningen att A inte borde komma ifråga för kyrkoherdetjänsten på grund av hans långa frånvaro som församlingspräst. Hur domkapitlets vägledande yttrande ska kunna ses som mobbing av A har jag svårt att förstå. Av yttrandet framgår tydligt bakgrunden till domkapitlets formulering. Jag kan inte ta ifrån As hans upplevelse eller tolkning av domkapitlets yttranden, men att jag på grund av domkapitlets yttranden, där jag visserligen är ordföranden men en av sju ledamöter, skulle ha brutit mot 30 kap. 5 §, p. 4 kyrkoordningen finner jag långsökt."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 13 februari 2020 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller

4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

De omständigheter som A lagt till grund för sin anmälan gäller framförallt arbetsmiljöfrågor för vilka arbetsgivaren och inte biskopen har det yttersta ansvaret. När det gäller förfarandet vid tjänstetillsättningar har biskopen deltagit i yttrande och beslut i egenskap av ledamot i domkapitlet, vilket inte omfattas av Ansvarsnämndens tillsyn.

Sammanfattningsvis finner Ansvarsnämnden att A inte har anfört någon omständighet hänförlig till 30 kap. 5 § kyrkoordningen som skulle kunna medföra att B eller tidigare biskopar som omfattas av anmälan ska förklaras obehöriga att utöva vigningstjänsten. As anmälan föranleder därför inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ärendet skrivs av från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: As anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Ärendenummer: AN 2020/2

Beslut: AN 1/2020